

og efter en større Maalestok af den mere velhavende end af den trængende Befolkning, jeg mener hermed Petroleum. Jeg gaar ud fra, at Livsformødenhederne skulle vi alle bruge, og det er jo altsaa klart, at en Formindstelse af deres Pris ikke vil komme ubeløkkende den mindre Velstaaende til Gode. Jeg vil sætte Nedgangen i Stedet for den Sum, hvortil den er beregnet, til ligesaa mange Kroner, som Landet tæller Indbyggere, og saa ville vi faae, at der ved denne Loldnedsættelse kun vil falde en Krone paa hvert Individ. Nu skal jeg ikke negte, at for en Arbejderfamilie, der f. Ex. bestaar af 6 eller 7 Personer, kan en Besparelse af 6 til 7 Kroner have sin Betydning; men jeg tvivler paa, at den vil komme denne Familie synderlig til Gode, navnlig naar ses hen til, at Folk i den Stilling maa kjøbe deres Livsformødenheder saagodtstom daglig og i meget smaa Kvantiteter. Der er foreslaaet en Afstæffelse af Lold paa Ris. Saavidt jeg husker, er Lolden paa Ris for Diebliffet 8 Dre eller 4 Stilling pr. Rind. Det er vel en af de høieste Loldnedsættelser paa Livsformødenheder, som der her er bragt i Forslag ved Afstæffelsen. Det er nu meget muligt, at denne Afstæffelse af Lolden kan bevirke, at en Husmand paa Landet kan faae sin Sulegrød noget billigere, jeg tvivler derpaa, men det er muligt; det er jo imidlertid klart, at en Nedsættelse af Lolden af denne Størrelse umulig kan bevirke, at denne Husmand kan blive sat istand til at gjøre det Samme, som jeg gjør, nemlig spise Risengrød en Gang om Ugen, men hvor bliver saa hele Fordelen af? Med overordentlig stor Beredvillighed skulde jeg stemme for de foreslaaede Nedsættelser, ja endog for flere, naar jeg havde Sikkerhed for, at Nedgangen, Tabet for Statskassen vilde komme dem til Gode, som man ønsker, det skal komme til Gode. Men der er den Vanstuelighed, at man ikke er istand til at faae Pengene til at gaa den Vej, man ønsker, de have en stor Tendens, især naar Beien er længere, til at forvirke sig og søge hen til de Kommer, der blive styrede med størst Dygtighed, og jeg kan sige med størst Hensynsløshed. Der skal efter min Formening helt andre Midler til, for at staffe den mindre velhavende Del af Befolkningen større Velvære end Nedsættelsen af Lold paa Livsformødenheder. Forholdsvis høje Priser paa Livsformødenhederne behøve ikke i og for sig at være en Ulykke eller Ulempe hverken for den tjenende Mand eller for Arbejderen, naar Samfundet forøvrigt er sundt og dygtigt og bliver styret efter rigtige Principer. For det andet Forslag om Afstæffelse af Lold og Nedsættelse af Lold til Fordel for Industrien nærer jeg langt større Sympathi end for det nys nævnte, og det af den Grund, at jeg tror, at der ville i Virkeligheden Loldnedsættelserne komme rette Bedkommende til Gode. Danmark er ikke noget industridrivende Land, det vil — hvad jeg for-

øvrigt anser for at være et Held efter de tilstedeværende Forhold — sandsynligvis heller aldrig blive det. Agerbrug, Handel, Skibsfart og Fiskeri ere Landets naturlige Erhvervsstilder, det er Landets Hovederhverv; Industrien er det kun efter en langt mindre Maalestok. Men jeg er fuldkommen enig med den høitærede Finansminister deri, at de Industrigrene, de Virksomheder, som have udviklet sig her i Landet tilbids som Følge af den Beskyttelse, de have haft ved tidligere Lovgivning, skal man ogsaa søge at understøtte saa meget, at de ville kunne være istand til at udholde Kampen med Ulandet, hvor den tilsvarende Industri ofte arbejder under større eller mindre Beskyttelse. Der er jo endnu en Maade, hvorpaa man i Lovforslaget søger at skjærme Industrien, nemlig ved Indførselstolden paa færdige Fabrikata. Derom skal jeg dog ikke udtale mig nærmere, dertil mangler jeg den fornødne Indsigt og Sagkundskab; men jeg skal kun udtale dette; at skal der overhoved være Spørgsmaal om den Slags Beskyttelse, tror jeg, at man bør ordne den saaledes, at den væsentlig kommer Gaandværket til Gode, den mindre og ikke den store Industri. Denne sidste vil efter min Mening kunne hjælpe sig med den Understøttelse, der ligger i Loldfriheden eller den billige Lold paa dens Naar- eller Hjelpestoffer, og til at favorisere den videre ser jeg ikke, at der er nogen Anledning. At søge at fremkalde store industrielle Foretagender her i Landet er altid en noget tvivlsom Sag, muligt er det jo, at de kunne trives, muligt er det, at der kan tjenes en hel Del Penge derved, men samtidig dermed er der ogsaa Udsigt til at skabe et temmelig talrigt Fabrikaproletariat, medens Gaandværkssomheden kan gjøre ganske anderledes Gavn for Samfundet, idet den vil være istand til at virke jævne og tilfidsvækkende mellem de forskellige Klasser af Samfundet.

Den tredie Nedsættelse, som den høitærede Finansminister har bragt i Forslag, er en Nedsættelse af Skibsafgiften, en Nedsættelse fra 50 Dre pr. Ton til 25 Dre. Spørgsmaalet om en Nedsættelse af Skibsafgiften har jo været til Forhandling her i Landstinget tidligere, navnlig i Aarene 1870—73 foruden i Aaret 1880, og i de førstnævnte Aar stillede Landstinget sig bestemt mod en Nedsættelse af Skibsafgiften. Naar jeg idag fastholder det samme Standpunkt, som Landstinget dengang indtog, venter jeg ikke her i Salen at finde en stærk Tilslutning, dertil har Agitationen været alfor stærk i den senere Tid, og Stillingen er desuden bleven en Del svækket ved den høitærede Ministers Indgaaen paa en Nedsættelse af Afgiften. Jeg skal ikke trætte det ærede Thing med atter at fremsøre, hvad der kan siges til Fordel for Bevarelsen af Skibsafgiften; men jeg skal kun udtale, at en væsentlig Grund for mig til at holde paa denne Afgift er, at den udredes for omtrent Halvdelen Bedkommende af